

DIS- kutabelt

Medlemsblad för DIS Syd

Nr 1, 2017

*Välkomna till Årsmötet
söndagen den 2 april i Hässleholm
inbjudan och program finns på sidan 9*

Våren...

Det börjar bli ljusare på morgonen och på kvällen och den metrologiska våren är kommen.

Dessutom börjar det bli tid för årsmöten i de olika föreningarna, såsom Skånes släktforskarförbunds årsmöte den 1 april. I år är man på Malmö Stadsarkiv (se annons på sidan 16).

I år anordnas släktforskardagarna i Halmstad den 26 - 27 augusti och temat är *Vägar till västerhavet* (se annons på sidan 8).

Den nya dödboken kommer att bli en tvåstegsraket, den första delen kommer till släktforskardagarna i Halmstad och den andra delen beräknas klar till släktforskardagarna 2018. Slutversionen beräknas omfatta perioden 1860 - 2016.

Väl mött på DIS Syds årsmöte i Hässleholm den 2 april. Inbjudan och program finns på sidan 9. Där har ni också möjlighet att träffa styrelsen och föreningens funktionärer bl.a. de nya Disbytombuden Kent Hektor och Ragnar Dyrlund-Kristiansen.

Vi syns och hörs!

Jan Nilsson

Eder ordförande

DISkutabelt

medlemsblad för Föreningen för
Datorhjälp i släktforskningen,
region syd. DIS Syd.
Utgivningsbevis 21725

Upplaga

3 500 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Jan Nilsson

Redaktör

Mats J. Larsson
mats@dis-syd.se

Tryck

GL Tryck Kristianstad

DIS Syd

Porfyrvägen 20, 224 78 Lund
046-2221690
Bg 4246-7058
Org.nr 846005-7527

Hemsida:

<http://www.dis-syd.se>

Årsavgift

Helbetalande 50 kr
Famijemedlemskap 25 kr
Medlemsskap i DIS centralt erfordras.
Helbetalande 180 kr
Famijemedlemskap 90 kr

Adressändring

Görs av medlemmar alltid via:
<https://www.dis.se/sjalvservice-medlemmar>

Bidrag till DIS-kutabelt

Vill du dela med dig av dina erfarenheter av släktforskning med eller utan dator? Har du synpunkter på vår tidning eller vår förening. Vi tar gärna mot ditt bidrag i **DIS-kutabelt**. Kontakta vår redaktör Mats J Larsson på 044-12 63 91 eller mats@dis-syd.se. Manusstopp för årets andra nummer är den 25 april.

Material kan skickas till redaktören. Författarna ges möjlighet att granska de redigerade artiklarna före tryckning. Citat ur **DIS-kutabelt** får göras om källan anges. För återgivning av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren, illustrationen eller fotografen.

Omslagsbilden är tagen av redaktören på Naturum, som ligger som ett rede mitt i Helge å, med utsikt mot Kristianstads teater. Övriga fotografier i tidningen är Jan Nilsson och Hans Bjernevik. Bo G Nordenfors, Lars-Åke Stenemo och Helge Olsson har lämnat fotografier och illustrationer till sina bidrag. Övriga illustrationer har hämtats på webbsidor från Ancestry, Arkiv Digital, Bokus, DIS, Kullabygdens, My Heritage och Rötterbokhandeln. Annonser från berörda föreningar.

Redaktörens spalt

I februari när er redaktör sliter sitt hår och försöker låstadkomma årets första nummer av **DIS-kutabelt** är det alltid något som stör - vinteridrott på TV förstås. Det ska tävlas i VM på skidor både med och utan bösor. Som just nu när flytet har infunnit sig så börjar herrarnas stafett i Skidskytte VM. Typiskt!

Mitt arbete med att gå genom min egen släktforskning i Disgen 2016 är i det närmaste färdigt. Jag har från *Verktyg* arbetat mig igenom funktionerna *Analysera/Kontrollera notiser* och kontrollerat samtliga personer som saknat födelsenotis. Jag har då gjort nya försök att hitta dessa personer i födelse- och dopböckerna och när jag varit lyckosam har jag angett en korrekt källhänvisning, något som jag skam till sägandes inte alltid varit så alldeles noggrann med tidigare i min forskning. Nu har det blivit bättring även på den punkten. Jag tycker att funktionerna *Analysera/Kontrollera notiser* har varit till ovärderlig hjälp för att på ett systematiskt sätt gå genom och kvalitetssäkra min forskning. Jag har förstås inte kunnat verifiera födelseuppgifterna för alla personer i min databas. Det återstår drygt tvåhundra personer där uppgiften fortfarande saknas. De flesta som saknar exakt födelseuppgift är födda utomlands, födda efter 1990 eller importerade faddrar från Disgen 8. Alla dessa personer har jag försett med flaggor i Disgen 2016 för att på ett systematiskt sätt kunna ta mig an uppgiften på nytt senare.

Jag använde flaggor i Disgen 8 enbart för att registrera tvillingar, mest för att min syster som är tvillingmamma var intresserad. I Disgen 2016 har jag registrerat följande flaggor som bör göra min fortsatta forskning mera systematisk; Emigrerad till USA, Ev. emigrerade (personer att leta vidare efter), födda efter 1990, födda utomlands, importerade faddrar, soldater och personer där födelseuppgift saknas.

Nästa uppgift som jag tänker ge mig på är de importerade faddrarna, som jag har på en lång lista, sedan jag kopierade min forskning från Disgen 8.2e till Disgen

2016. Det finns tips om hur man kan bära sig åt på DIS webbsida. Sök under *faddrar*. När även det momentet är klart så lovar jag att skicka in ett nytt Disbyttutdrag! Jag siktar på att det ska bli före sommaren.

Denna termin leder jag en nybörjarkurs i släktforskning vid Christianstads Pensionärsuniversitet och två andra cirklar där om släktforskning som kallas Mats Frågelåda. Kristianstads svar på Lis Asklund?

Vi har ju inte på flera terminer lyckats få igång nybörjarkurser i Disgen i Kristianstad. Tillräckligt intresse har inte funnits. I vår har jag emellertid kommit överens med Kristianstadsbygdens SläktForskarförening (KSF) om en introduktionkurs i Disgen 2016 på tre träffar. Det blir en provkurs med deltagande av ledamöter i KSFs styrelse. Om detta upplägg visar sig fungera väl så hoppas jag och KSF på att kunna erbjuda sådana introduktionskurser hösten 2017.

I slutet av mars och början av april anordnas flera släktforskningsevenemang i vår del av landet. Det börjar med Släktforskningens dag på flera orter den 18 mars och fortsätter med Skånes Släktforskarförbunds stämma i Malmö och Släktforskning i Sydost i Oskarshamn bägge arrangemangen den 1 april och avslutas med DIS Syds årsmöte i Hässleholm den 2 april. Annonser för alla evenemangen finns i tidningen.

Detta nummer innehåller en blandad kompot; överföring av släkträd från Ancestry till Disgen, tips om hur man forskar efter emigranter i USA, om nämndemän i Småland på 1600-talet samt en debattartikel om slavkontrakt och så Helge, som till min stora glädje, fortsätter med Mac-spalten.

I nästa nummer hoppas jag kunna bjuda på ett nytt kapitel i Lenas kartskola.

Mats J Larsson

Innehåll

- 2 Ordförandens spalt
- Nästa nummer av *DIS-kutabelt* och foton i detta
- 3 Redaktörens spalt
- 4 Överföra släkträd från Ancestry till Disgen
av Torgny Larsson
- 5 Annons Släktforskarens årsbok 2017
- 6 Flyttat till Norra Amerika referat sv Bo G Nordenfors föredrag av Mats J Larsson
- 8 Annons Släktforskardagarna i Halmstad
- 9 Inbjudan till DIS Syds årsmöte 2/4 i Hässleholm
- 10 Nämndemännen under 1600-talet - de lokala makthavarna av Lars-Åke Stenemo
- 14 Saxade tips och notiser
- 15 Annons Släktforskning i Sydost 1/4 i Oskarshamn
- 16 Annons Skånes Släktforskarförbunds stämma m.m. 1/4 i Malmö
- 17 Debatt; Slavkontrakt eller ej av Christer Thörn
- 18 Mac-spalten med Helge Olsson
Kullaslakten del 6
- 19 Program DIS Syd våren 2017 och andra arr.
- 20 DIS Syd styrelse, faddrar och övriga funktionärer

Överföra släktträd från Ancestry till Disgen

Under den senaste tiden har vi fått in många frågor om problem att överföra släktträd från Ancestry till Disgen 2016. Man har exporterat sitt släktträd i Ancestry till en Gedcom-fil och när man sen försökt importera den i Disgen 2016 har man fått långa fel-listor.

Vad gör då att man vill flytta sitt släktträd? En grundläggande skillnad mellan Ancestry och Disgen är att i Ancestry ligger släktträden på webben, medan man i Disgen har dem lokalt på sin egen dator. Kanske vill man inte längre ha sitt släktträd liggande öppet på webben, eller så tycker man att Ancestry är för dyrt. Andra orsaker kan vara att Ancestry varken har ortsträd, källträd, kartfunktioner, anpassningsbara utskrifter eller samma analysverktyg som Disgen 2016.

Här följer lite bakgrund och erfarenheter från dessa fadderärenden.

1. Gedcom

Gedcom är ett filformat för utbyte av data i släktträd mellan släktforskare och mellan olika släktforskningsprogram. Det utvecklades av mormonerna i Utah och bygger på att beskriva data med taggar, t.ex. för person (INDI), namn (NAME), födelse (BIRT), datum (DATE), plats (PLAC) eller källa (SOUR). Version Gedcom 5.5 släpptes 1996, och är fortfarande de facto-standard för dagens släktforskningsprogram. Värt att notera är att Gedcom-filer inte innehåller foton, filmer, dokument eller likande utan endast länkar till filerna. Själva filerna måste föras över separat.

2. Nya funktioner

I dagens moderna släktforskningsprogram finns mängder av nya funktioner, som ofta inte kan avbildas i Gedcom 5.5-standard. Vad programmen då gör är att antingen avstå från att överföra informationen till Gedcom eller så skapar man egna egendefnierade taggar i Gedcom, vilka programmet själv förstår, medan andra program normalt inte kan implementera dem.

Generellt kan man säga att den strävan som flertalet släktforskningsprogram idag har att bygga in nya funktioner, är naturligtvis till nytta för och önskad av användarna, men det innebär också att det begränsar möjligheten att flytta över sina släktträd och allt som registrerats från ett program till ett annat.

3. Ancestry

Ancestry.se är en del av det amerikanska kommersiella företaget Ancestry.com, som erbjuder sina tjänster över hela världen via abonnemang med årsavgifter. Förutom tillgång till skannat källmaterial och över 30.000 databaser med avancerade sökmöjligheter, kan användarna bygga sina egna släktträd direkt på webben. Släktträden ligger i Ancestrys databas, fritt tillgängligt på webben för andra, om man inte explicit valt att göra dem privata.

Nämnas bör att många använder Ancestry enbart för att söka källmaterial för släktingar i USA, och registrerar sitt släktträd lokalt på sin egen dator i ett annat program, samt att det finns många andra program och appar där man registrerar släktträd på webben.

4. Överföring från Ancestry till Disgen

Här följer några av våra erfarenheter från att överföra släktträd från Ancestry till Disgen.

4.1 Källhänvisningar

Ancestry har inget källträd som Disgen, men varje enskild referens till en källuppgift kan beskrivas på ett utförligt sätt, t.ex. förvaringsplats, media-länk till källdokumentet i Ancestrys databaser, diverse anteckningsfält och eventuell webbadress. Vid export till Gedcom läggs fältet *Källtitel* som källans namn (SOUR) och fältet *Hänvisningsdetaljer* som en sidhänvisning (PAGE) i den källan. Vid import i Disgen läggs källan in i källträdet och hänvisningen under den källan, och i notisen hänvisas till denna hänvisningspost (lampan är tänd).

När man i Ancestry gör en källreferens till en sida i en Svensk kyrkobok, läggs uppgifter in automatiskt i dessa fält, t.ex. *Sweden, Church Records, 1451-1943* i Källtitel och *County: Blekinge; Parish: Kyrkhult; Volume: 892; Record Type: Födde (Births); Year Range: 1887; Roll/Fiche: SC-425; Handwritten/Stamped Page Number: 0/0* i Hänvisningsdetaljer.

Detta skiljer sig från våra rekommendationer, att Källa är t.ex. en enskild kyrkbok (gärna med beteckning enligt NAD) och Hänvisning är en sida i denna bok.

Vid export till Gedcom använder sig Ancestry bl.a. av den egna taggen `_APID` för länken till källdokumentet samt `CONC` (= fortsättning) i `PAGE` för Hänvisningen, vilka båda inte ingår i Gedcom 5.5-standard. Detta innebär att man efter import inte har någon länk till dokumentet i Ancestrys databas, och att hänvisningen blir avhuggen.

4.2 Orter

Ancestry har inget ortsträd, och standard är att orter anges i formen Vilshult, Kyrkhult, Blekinge, Sverige för byn Vilshult i Kyrkhults församling, men det går också att skriva Vilshult, Kyrkhult (K). Vid import i Disgen läggs orten inte in i ortsträdet utan som text i ortsfältet. För att lägga in dem i ortsträdet kan man använda funktionen *Konvertera till Disgen-orter*.

4.3 Datumangivelser

För att en exakt datumangivelse i Ancestry ska exporteras som ett datum i Gedcom, måste man skriva i stil med 31 Dec 2016, med månaden exakt 3 tecken lång. Alla övriga varianter 2016-12-31, 31-12-2016 eller 20 Sept 2016 exporteras som en fras, och blir då inte heller behandlade som datum i Disgen.

4.4 Fotografier och bilder

Fotografier och bilder som man lagt upp i sitt släktträd överförs inte vid export till Gedcom i Ancestry, bara en webbadress till Ancestrys databas. Man måste själv ko-

piera bilderna till DgPic i Disgen, och göra om länkarna i notiserna. En möjlighet kan vara att installera Family Tree Maker och synkronisera släktträdet i Ancestry dit. Då laddas alla bilder ner också. Om man nu gör exporten i Family Tree Maker istället och importerar i Disgen, så kan man sen kopiera bilderna från Family Tree Makers foto-datamapp till Disgens DgPic och länkarna kan eventuellt stämma.

4.5 Exempel från fellistan vid import i Disgen 2016

- **Funktioner som inte stöds av Gedcom 5.5:**
 - `_APID` = Länk till objekt i Ancestry databas, t.ex. till källdokument (skippas)
 - `_FREL Natural` = Biologiskt barn (ingen fara)
 - `_MREL Natural` = Biologiskt barn (ingen fara)
 - `_DCAUSE` = Dödsorsak (skippas)
 - `_FUN` = Jordfästning (skippas)
 - `_EMPLOY` = Anställning (skippas)
 - `_DEG` = Examen (skippas)
 - `_PHOTO` = Speciella bilduppgifter (skippas)
- **Taggar som förekommer i fel sammanhang:**
 - `MARR` (giftermål), `PLAC` (ort), `DATE` (datum) och `FAMC` (relation barn).

Torgny Larsson

Fadderkordinator DIS

Torgny@dis-syd.se

Släktforskarnas årsbok 2017 är på god väg att färdigställas och kan nu förköpas i *Rötterbokhandeln* i väntan på att den kommer ut i juni. Passa på att köpa ett exemplar av den populära boken före den 30 april, och dessutom få den till ett extra förmånligt pris – 250 kronor i stället för ordinarie priset 350 kronor.

Släktforskarnas årsbok har givits ut varje år sedan 1988 (fram till 1994 under namnet Sveriges Släktforskarförbunds årsbok) och fokuserar på välskrivna artiklar av kunniga skribenter. Dels om släktforskning som metod, dels om anornas liv och miljö. Massvis av ny inspiration, med andra ord! Redaktör för årsboken är Ted Rosvall, tidigare ordförande i Sveriges Släktforskarförbund.

Flyttat till Norra Amerika gamla knep och nya möjligheter i letandet

Så löd rubriken på det föredrag som Bo G Nordenfors höll vid Kristianstadsbygdens Släktforskarförenings årsmöte den 4 februari i Odalkyrkan. Bo är gammal Kristianstadspojke, uppvuxen och väl bevandrad i staden som han lämnade efter studenten för studier i Lund. Och i Lund bor han fortfarande. Bo är min föregångare som redaktör för **DIS-kutabelt** och har publicerat flera artiklar och reportage i tidningen sedan han lämnade redaktörsposten.

Vid emigrationsforskning gäller som vid annan släktforskning att ha tålamod, inledde Bo föredraget, men för att lyckas med den krävs det dessutom att man har tur! Bo berättade om hur man forskar efter emigranter i Nordamerika och i huvudsak i USA. Han hade som exempel valt en släkting Erik som föddes i Nordmaling i Västerbotten 1869. Denne Erik, som emigrerat till Amerika, hade Bo hört talas om i hela sitt liv. Erik hade besökt det gamla landet 1934, men då var Bo inte född.

I EMIBAS hittade Bo sin släkting Erik med efternamnet Eriksson från Brattfors i Nordmaling som utvandrat 1888. I bouppteckningen efter Eriks mor änkan Johanna Andersson född Schäder i Brattfors 1917 fanns uppräknade som sterbhusdelägare fem söner varav två, Johan och Erik Nordenfors bodde i Amerika, och tre döttrar samt en avlidens dotters man, också han bosatt i Amerika. Tre av Johannas barn hade alltså emigrerat till USA. Bröderna hade tagit efternamnet Nordenfors efter

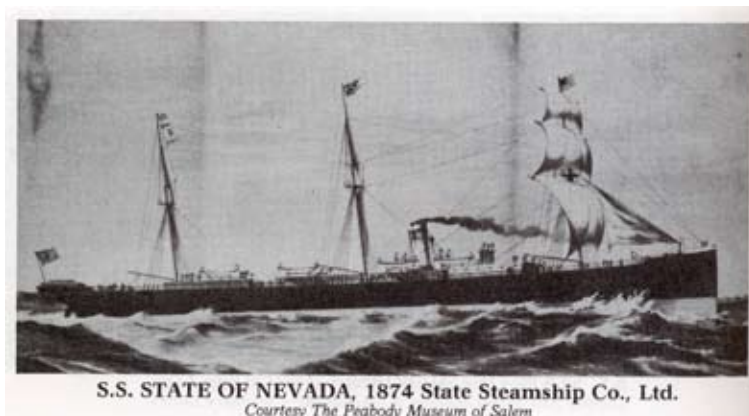
hemsocknen, en bror i USA kallade sig Nordenfoss. Erik stavade sitt förnamn Eric och tog så småningom bort fors i sitt efternamn och kallade sig Eric Norden. Som bevis för detta hade Bo tidningsklipp från 1921 med uppgift om att Mr. Eric Norden hade tagit plats i biblioteksstyrelsen i staden Wilmington i North Carolina.

Bo hade också studerat de uppgifter som finns på Emiweb (www.emiweb.eu). Registret Emiweb, som inte fanns när Bo började leta efter Erik, kostar pengar att använda och var och en får värdera om priset är rimligt, menade Bo. (F.n. finns det möjlighet att prova det gratis i två veckor). På Emigranten Populär hade Bo funnit uppgifter om Erik Eriksson. Han hade utvandrat den 22 juni 1888 och rest från Sverige via Göteborg. EMIBAS hade den 23 juni som datum (avsåg troligen den dag flytttesten daterats, trodde Bo). Hans destination i Norra Amerika var en plats som hette Rice Lake och han hade rest ensam som 19-åring. På *New York Passenger List* återfanns Erik som anlänt med båten State of Nevada i juli 1888. Sannolikt hade Eric rest med båt från Göteborg till en hamn på Englands östkust, åkt järnväg över England och sedan tagit SS State of Nevada från västkusten till New York.

Erik Eriksson blir Eric Norden

Bo var väl förberedd innan han började söka efter Erik i USA. Han hade bl.a. bouppteckningar efter Eriks släktingar, han hade tidningsklipp som släkten sparat och han hade studerat husförhålls- och utflyttningslängder. Bo hade också studerat den information som finns på CD-skivorna EMIBAS och *Emigranten Populär* och han hade dessutom muntlig information från släktingar.

S.S. STATE OF NEVADA, 1874 State Steamship Co., Ltd.
Courtesy The Peabody Museum of Salem

Tidningsklippet om att Eric valts in i biblioteksstyrelsen i Wilmington gjorde Bo nyfiken och han kontaktade *State Archives of North Carolina*, som motsvarar våra landsarkiv för staten North Carolina. Det visade sig att där förvarades ett personarkiv för Eric Norden. Eric hade arbetat som lantmätare i North Carolina, han hade dött barnlös och deponerat sin korrespondens och lite till i arkivet. Kopior på innehållet skickades till Bo, för en rimlig penning som han uttryckte det. De innehöll bl.a. 250 brev som Erics mor Johanna skickat honom mellan 1892 och 1916. Det visade sig vara en guldgruva i Bos sökande efter uppgifter om den Nordenforsa släkten och inte bara i USA utan även i Sverige. Mor Johanna hade delgett Eric allt av värde som hänt med Erics släktingar i det gamla landet.

Amerikanska anbytarforum

För att få mera uppgifter om släktingarna i USA hade Bo vänt sig av Message boards som fungerar ungefär som Rötters anbytarforum. Bo tipsade om www.genforumgenealogy.com och www.ancestry.com (där man väljer Collaborate och sedan Message Boards. Därefter delstat och om county är känt, välj rätt county). Ett annat alternativ är Facebook, att gå med i *Swedish American Genealogy Group* som fungerar som frågeforum. Släktforskare i USA är som i Sverige hjälpsamma, mycket hjälpsamma. Bo vittnade om två amerikanska släktforskare som hjälpt honom och som han hade besökt.

US Census och Death Certificates

Därefter övergick Bo till att berätta om de amerikanska folkräkningarna - US census. Ur census 1900 gav Bo exempel på vilka uppgifter som fanns om Eric, bl.a. att han då var inneboende på Wilmington Ward 3 New Hanover North Carolina. I census 1930 var Eric gift med Laura H Norden och bosatt i Harnet också i New Hanover. Eric var då 60 år medan hustrun endast var 27. Datum för när Eric dog hade Bo hittat på *North Carolina Death Certificates* 1909-75. Eric dog 1946 i Wilmington och han var då fortfarande gift med Laura. I lokaltidningen i Wilmington fanns en spalt med ett referat av Erics begravning.

Tidningsklipp

När det gäller tidningsklipp lämnade Bo oss flera tips; Newspapers.com och <http://genealogybank.com/> som bägge är betalsidor och det finns också en hel del på *Ancestry*, som också kostar pengar. Däremot finns det

28 svensk-amerikanska tidningar som är gratis på <http://www.mnhs.org/newspapers/swedishamerican> och California Digital Newspaper Collection är också gratis, <http://ednc.uer.edu/legi-bin/ednc>.

Gravstenar

En hygglig amerikansk släktforskare har fotograferat Erics gravsten på kyrkogården i Wilmington. Också när det gäller gravstenar finns det gratissidor att söka på; <http://www.findagrave.com> och <http://billiongraves.com>. Man kan också söka via Google. Kyrkogård heter Cemetery och Cemeteries i pluralis, sök t.ex. cemeteries Barron County Wisconsin. En annan möjlighet är att söka i *U.S. Social Security Death Index* 1935-2014.

Medborgarskap, pass och mönstring

Bo visade även *U.S. Naturalization Records Indexes* 1794-1995 där man kan hitta medborgarskapsansökningar från emigranter. I *U.S. Passport Applications* 1795-1925 kan man hitta svenska emigranter som sökt pass för att t.ex. besöka Sverige. Det finns också *U.S. World War I Draft Registrations Cards* 1917-18 och *U.S. World War II Draft Registrations Cards* 1942 där det kan finnas mönstringsuppgifter om emigranter. Eric Norden var för gammal för att mönstra redan vid första världskriget.

Amerikanska register

Ancestry, den stora amerikanska släktforsarsajten, går det inte att komma förbi vid forskning i USA, menade Bo. Och inte heller Ellis Island som var ankomstplatsen för emigranter i New York från 1892. Den har numera adressen www.libertyellisfoundation.org och är gratis till skillnad från *Ancestry* som kostar pengar och finns som *Ancestry.com* på engelska och *Ancestry.se* på svenska. En sida som är gratis och som kan visa sig innehålla mycket information om immigranter är mormonkyrkans FamilySearch, <https://familysearch.org>.

Men glöm inte bort Google, påpekade Bo och gav oss tre exempel med lokal förankring på hur man kan formulera sina sökningar; *William Setterlund + 1887, born in Fjelkestad* eller *emigrated from Rinkaby*. Ett frågeforum som Bo använt sig av heter www.genforum.genealogy.com.

Släktforskarföreningar i USA

Det kan också löna sig att ta kontakt med släktforskar- och hembygdsföreningar i USA, både på delstats- och countynivå. Googla på *Local genealogical society* + namnet på county respektive *Local historical society* + namnet på county. Biblioteken kan också rekommendera en lokal släktforskarförening, t.ex. Public library Austin TX om du söker via Google. Lokalbiblioteken kan också ha tidningsklipp ur lokaltidningar t.ex. dödsannonser.

Arrangörerna och publiken tackade Bo för ett intressant och stimulerande föredrag. Mitt eget tack till Bo blev att jag skjutsade honom till järnvägstationen i Kristianstad för vidare transport till Lund. Bos slutord var att; *Om du tänker skriva om mitt fördrag, så påpeka då att Ted Rosvalls och Anna-Lena Hultmans bok Emigrantforskning är en bra introduktion i ämnet. Det glömde jag säga under föredraget*, avslutade han.

Enligt Ted Rosvalls blogg på Rötter så kommer troligen en ny version i maj med titeln *Emigrantforska på nätet*. Vi kan alltså hoppas på att det inte dröjer så länge innan boken finns på hyllorna igen.

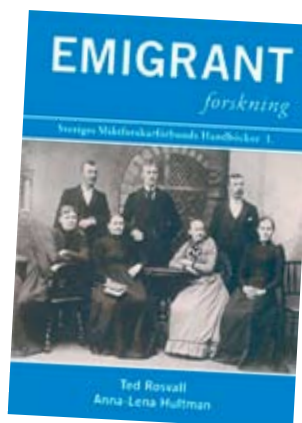
Mats J Larsson

Länkar

En ovärderlig länksamling vid emigrationsforskning som Bo berättade om är *Cyndislist*. Den uppdateras fortlöpande med nya register och webbsidor. Bo avslutade föredraget med att förmedla en samling länkar som är användbara vid emigrationsforskning.

Länkar

<http://www.libertyellisfoundation.org/>
<http://www.udvandrerarkivet.dk/forside/>
www.digitalarkivet.no
www.ancestry.com eller www.se
www.cyndislist.com
www.emiweb.eu
<http://www.historicmapworks.com/>
www.familysearch.org
www.genforum.genealogy.com

Välkomna till Halland och årets släktforskdagar!

Vi hoppas att du som besöker oss skall trivas och få ett bra utbyte av dina dagar i Halland och Halmstad. Årets tema är **Vägar till västerhavet**. Många av er har säkert åkt vägen västerut med inriktning på semester, sol och bad. Många har kanske hittat just sin plats eller ort som sin egen pärla längs med vår vackra kust.

Historiskt sett har det varit helt andra orsaker som drivit våra förfäder ut mot havet. Det fanns naturliga stråk med vägar och floder som ledde från det danska Halland mot inlandet och Sverige och även i den andra riktningen. Många av de krig som utkämpades var just för att kunna komma ut till västerhavet. Dessa krig har kostat många liv och mycket vedermödor, inte minst i gränstrakterna mellan Halland och Småland där krigshärarna ofta hamnade.

I senare tid lämnade många inlandet för att överleva och att ge sina familjer bättre förhållanden. Många hamnade på de stora godsen och gårdarna längs kusten, på torp och stugor eller på någon båt mot det stora landet i väster, Amerika. Havet gav också näring till många genom fiske eller arbete inom fiskerinäringen vid något av de stora fiskelägena. Även sjömanslivet lockade. Som släktforskare hoppas vi kunna ge dig ökad kunskap om några delar av det som nämns. Mera om släktforskdagarna finns på www.sfd2017.se.

**Vi hoppas att du får trivsamma och lärorika dagar
i vårt vackra Halland och Halmstad**

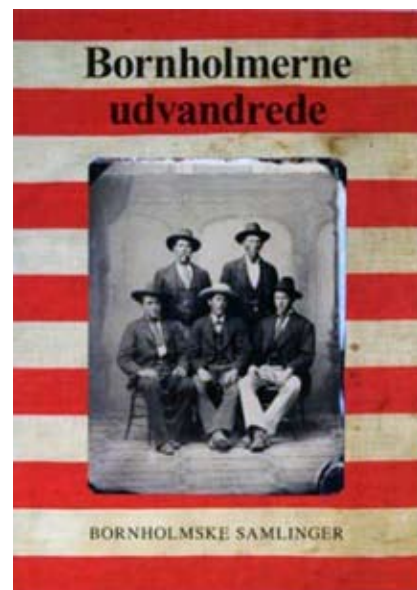
Välkommen till Årsmötet 2017

Söndagen den 2 april kl. 13.00 – 16.00
på Senioren i Hässleholm

DIS Syd kallar sina medlemmar till årsmöte söndagen den 2 april kl. 13. Årsmötet äger även denna gång rum mitt i Hässleholm. Möteslokalen finns i Senioren på Tingshusgatan 2, på bekvämt promenadavstånd från Järnvägsstationen. Från stationen tar ni till vänster på Järnvägs-gatan och tar därefter första avtagsvägen till höger som är Tingshusgatan. Den som tror mera på GPS följer i stället anvisningen WGS 84, N56°9 551', E13° 45 894 '.

Årets föredragshållare heter **Henning Bender** och han är historiker och har bl.a. varit arkivarie på Rigsarkivet och Stadsarkivarie vid Aalborgs stadsarkiv 1974-2008 och dessutom ansvarig för Det danske Udvandrararkiv 1989-2008. Han har skrivit och publicerat ett flertal böcker om utvandring från och till olika delar av Danmark och svensk invandring till Danmark. Dagens ämne har han kallat Sydsvensk utvandring til og via Danmark.

Program

- Henning Benders föredrag Sydsvensk utvandring til og via Danmark
- Föreningen bjuder på kaffe eller te och smörgåsar
- Årsmöte; dagordning, årsberättelse, bokslut och valberedningens förslag finns på hemsidan
- Efter årsmötet finns det möjlighet att se Disgen2016, Disbyt och att träffa styrelsen m.m.
Ta gärna med ditt Disbytutdrag på USB-sticka eller ta med datorn om du känner dig osäker

*Välkommen till årsmötet
och påverka verksamheten
i din förening eller bara umgås
en stund med likasinnade*

Nämndemännen under 1600 talet – de lokala makthavarna

Vid studiet av domböckerna väcktes ett intresse av vilka som var nämndemän vid de olika tingen. Därför skapades längd över nämndemännen i Norrvidinge härad i Kronobergs län från år 1600 till 1700. Samtidigt registrerades deras närvaro vid tingen. En mängd oväntade och spännande förhållanden uppdagades då. Det ledde till en uppdelning i ordinarie nämndeman och ersättare, det gäller den långa tjänstgöringstiden, det gäller släktskapet mellan nämndemännen, tillsättandet och avgångar, det gäller deras inflytande, deras bakgrund och deras roll som anfäder till dagens befolkning. Deras roll och verksamhet var mycket annorlunda än idag, såväl inom tingets ram som i samhället i stort, något som dock får behandlas i annat sammanhang.

Häraderätterna hade att i följa Kristoffers landslag som fastställdes 1442. Den var en omarbetning av Magnus Erikssons landslag som tillkom omkring hundra år tidigare. Först år 1608 trycktes lagen på initiativ av Carl IX. De medeltida landslagarna föreskrev att nämndemännen skulle var tolv till antalet. Detta kom att gälla ända tills i den nuvarande svenska rättegångsbalken från 1942 (i kraft från 1948) infördes. Då minskades antalet nämndemän till nio. Vid tingsrättsreformen 1971 behölls systemet med nämndemän, men nämnden minskades till fem ledamöter. Från 1983 är här tingsrätterna normalt tre nämndemän.

Mest iögonfallande är systemet med edgårdsmän som upphävdes först 1695. Mycket kort innebar detta att 6 eller 12 personer, beroende på brottets karaktär, genom ed kunde intyga att den anklagades version var riktig och därmed styrka den brottsmisstänktes oskuld. Även i tvistemål kunde part på detta sätt styrka sin rätt. Det är vanligt att mål avgjordes på detta sätt, med namnen på edgårdsmännen angivna i domboken. Detta gör att långt fler av byarnas invånare än de dömda blir kända. Det finns också enstaka fall, som i augusti 1624, då en 6 dannequinne eddh styrker en kvinnas ståndpunkt. Systemet innebar att släktingar gick i god för varandra.

Ordinarie nämndemän

Samtliga bevarade närvaroförteckningar i häradet mellan 1600-1650 tog upp sammanlagt 108 personer. Om man betraktar dem som deltagit minst fem tillfällen under en tvåårsperiod, uppstår en klar uppdelning. Det var en grupp

ordinarie som deltog med mycket hög närvaro i alla ting och förrättningar och en annan grupp som deltog endast vid något enstaka tillfälle. Det kan observeras att samtliga ersättare tillsammans har tjänstgjort vid färre tingstillfällen än vad flera av de ordinarie ledamöterna gjort var för sig! (Se tabell 1)

Nämndemännens närvaro 1600-1650		
Antal ting	Antal ordinarie nämndemän	Ersättare nämndemän
110-51	12	
50-21	10	
20-6	10	
5-2	1	22
Endast ett	0	53
Totalt antal nämndemän	33	75
Tabell 1 Antal ting som ett antal ordinarie nämndemän och ersättare deltagit i under perioden 1600-50.		

Det går ofta att återfinna det tillfälle de ordinarie nämndemännen intog sin plats och en bit in på 1600-talet angavs då att de avlagt ed som nämndeman. Den 13/9 1639 kan läsas: *Tre Unga Nämndemän Anders i Stenset, Måns Sunesson i Rörsås, och Oluf Sonesson i Söreskog, avlade Nämndemäns Ed med hand å bok, vilka utlova sig skolla som ärlige trogne Nämndemän sitta.* Både Anders och Måns hade då verkat som ersättare något år. Med något undantag finns ingen annan notering för ersättares inträde än den att personen är upptagen i närvaroförteckningen och att någon ordinarie saknas.

Någon nämndemannaed skedde uppenbarligen inte för ersättarna.

Delar man antalet ordinarie ledamöter på 12 stolar, blir resultat 2,75 nämndemän under en 50-årsperiod, vilket tyder på att man i genomsnitt innehade sitt uppdrag i omkring 18 år. Det är, menar jag, denna grupp av ordinarie nämndemän som utgjorde ryggraden gällande inflytande och makt bland allmogen i häradet och basen för bondeståndet som genom 1617 års riksdagsordning fick fastare former.

Nämndemäns tjänstgöringstid

Flera av de tolv nämndemännen som tjänstgjorde år 1600 och år 1614 när protokoll åter finns tillgängliga, kan ha tjänstgjort många år dessförin-

Kopia av sida i Kristoffers landslag, handskrift (hela lagen digitaliserad av KB 2016)

nan. För att få en bild av hur länge man satt på sitt uppdrag visar därför tabell 2 tjänstgöringstiden för de 47 nämndemän vars såväl tillsättande som avgång inföll under hundraårsperioden. Också detta visar att genomsnittstiden var omkring 18 år under hela 1600-talet.

Rekordet hålls av Måns Erengislesson i Asa socken som var i tjänst i minst 38 år senast från 1614 och till och med 1651. Gudmund i Hagstad kom inte långt efter med 36 år mellan 1615-1650 och hans son Peder Gudmundsson med 35 år efter att avlöst fadern. Sträcker man sig utanför den studerade perioden finner man en nämndeman, Joen Svensson, som var nämndeman i 52 år från 1675-1726.

Nämndemännens tjänstgöringstid	
<i>Tjänstgöringsår Antal nämndemän</i>	
<i>kända</i>	
38-30	9
29-20	11
18-10	15
9-3	12
Totalt 1600-1700	47
nämndemän	
<i>Tabell 2 Nämndemännens tjänstgöringstid i år</i>	

De ordinarie ledamöternas frånvaro var liten, särskilt vid ordinarie ting. Vid urtima ting som var inkallade på kort varsel, till exempel på grund av en *kriminalsak* när ett mord inträffat, kunde det vara svårt att finna den ordinarie ledmoten. Han kunde vara på handelsresa, bortrest till släktingar eller ha annat giltigt förhinder, men trots detta var frånvaron mindre tio procent. En ersättare, ofta en son, annan släkting eller anhörig till annan nämndeman blev då insatt *interimsvis*.

Tillsättning och avgång

Gårdsöverlåtelse registrerades under 1600-talet direkt i domböckerna. Arvstvister var vanliga. Mantalslängderna är under vissa år detaljerade. Med hjälp av sådana uppgifter har det gått att få fram att uppdraget som nämndeman ofta gick i arv från fader eller svärfader, men också annan släkting som inte hade lämplig arvinge. Formellt enligt landslagen var det häradshövdingen som utsåg nämndeman och den som vägrade kunde straffas med böter. När någon ny valdes in, var denne nästan alltid någon arvinge till någon annan nämndeman från en släkt som verkat stått på tur att åter få plats i nämnden. Nämndemännen vid

1600-talets början verkar väletablerade, så detta system har troligen många år på nacken, långt tillbaka till det medeltida Sverige.

Uppdraget var livsvarigt och döden var en vanlig orsak till att det uppstod en vakans. Sjukdom kunde förhindra närvaro och ersättare eller ny nämndeman tillsattes. Inte sällan begärde ledamot att av åldersskäl få lämna nämnden för att överlämna uppdraget till son, vilket alltid beviljades. Men också ett brott kunde tvinga nämndeman att avgå. Detta föreskrevs i Magnus Erikssons landslag.

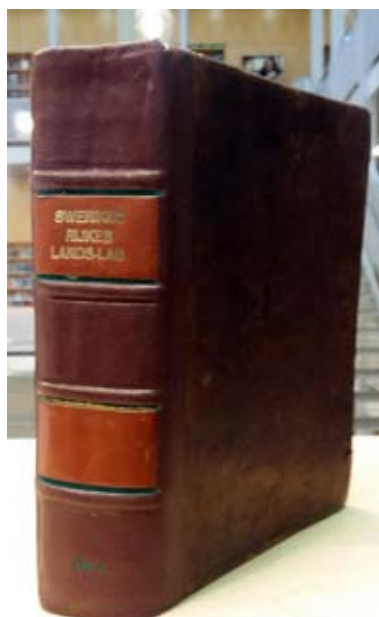
Sven Håkansson från Gärdet i Gårdsby socken blev nämndeman hösten 1643. Det första belägget av Sven är 2:a terminen av Älvsborgs lösen år 1614. Han måste alltså varit född senast på 1590-talet. Men den 8 oktober 1647 anklagas Sven för *lägersmål och våldtäkt*. Hans hustru Märit Persdotter hade bjudit in en grannfru, den gifta 50-åriga Elin Persdotter, för att få hjälp med slakten. De tillverkade korv. När Elin gick ut för att hänga upp korven i kölnan följde Sven efter. (Kölna är en bod för torkning av olika varor). Det var här det hände. Men Sven nekade till brottet.

Rättegången sköts upp till januari 1648. Efter rannsakan friades Sven för våldtäkt, men fälldes för hor och blev dömd *från livet efter Guds lag, Levit: 20 kap.* Det är Tredje Moseboken och här anges straff för otukt. Alla dödsdomar underställdes hovrätten, som normalt omvandlade straff för sedesbrott till böter. Så skedde också i Svens fall, då han enligt mantalslängden ännu levde 1653 men inte 1657. Men han fick lämna nämnden.

Nils Jönsson i Mälajord blev nämndeman 1631. I mars 1637 ställs han inför rätten för hor med ogifta Elin i Lidekvarn. En försvärande omständighet var att Elin var nära släkt med Nils hustru.

Domen blev *båda dö, och Guds lag Exod. 20 och 22 Deut. 19*. Exodus är 2:a Moseboken där 20 kapitlet handlar om tio Guds bud, Deuteronomium är 5:e Mosebok där kapitel 22 tar upp lagar om sexuella förhållanden. Göta hovrätts beslut kungjordes i Norrvinge den 7/8 1637 och innebar att dödsdomen ändrades till hårda böter, dubbelt för släktskapet. Men det märkliga är att Nils kom igen. Från 1642 och ända fram till 1659 tjänstgör han som nämndeman igen.

Lars-Åke Stenemos foto av den tryckta lagboken

Släktskap

Mycket intressant var det att finna att källmaterialet ger möjlighet att påvisa släktskap mellan nämndemännen. De kom att utgöra en klass inom bondeklassen. Omfattande äktenskapsförbindelser mellan släkterna höll gruppen samman. Länsmännen, som skall bli föremål för en särskild studie, var uppenbarligen en del av denna grupp. Många nämndemän hade varit länsmän eller var söner till länsmän. Ingen var dock länsman och nämndeman samtidigt.

Däremot kunde en son och dennes två svägrar, makar till två av hans systrar, sitta i nämnden samtidigt. Sone Olofsson, nämndeman 1604-1639, hade sonen Olof Sonesson, nämndeman 1639-1669, dottern Karin, gift med Nils Persson i Sjöända som var nämndeman 1643-1663 och dottern Märit som var gift med Olof Jonsson, nämndeman 1653-1664. Mellan 1653 och 1663 var alltså tre av de tolv nämndemännen från samma familj. Äldste sonen blev däremot kyrkoherde och disputerade redan 1616 i Uppsala. Att Sone Olofsson själv var den som representerade häradet vid riksdagarna 1624 och 1625 kanske då inte väcker förvåning.

Men inte nog med detta. Den ingifte Olof Jonsson hade en syster Elin Jonsdotter som var gift med Per Månsson i Holma, nämndeman 1652-1663, som i sin tur hade en bror Axel Månsson, nämndeman 1629-1655. Detta innebär att hela fem av nämndemännen 1653-1655 var mycket nära släkt.

Detta släktskap inom nämnden i kombination med systemet med edgång och edgårdsmän ger ju anledning att betvivla hur det stod till med rättssäkerheten.

Möjligheten att påvisa släktsambandet ger dock en intressant möjlighet att följa gruppen av nämndemän framåt i tiden. Hur påverkades gruppen av Axel Oxenstiernas reformer, regeringsformen 1634, etablerandet av trivialskolor och gymnasium i Växjö och andra stiftsstäder i mitten av 1600-talet, utbyggnaden av gästgiverier, uppbyggnaden av en statlig länsförvaltning etc.? Och hur utvecklades nämndemannarollen efterhand? Det finns många frågor som väntar på svar i kommande studier.

Lars-Åke Stenemo

Källor:

Norrvidinge härads renoverade domböcker 1600-1700.

Mantalslängder

Åke Holmbäck o Elias Wessén, Magnus Erikssons landslag i nusvensk tolkning, 1962.

Christian Håthén o Per Nilsén, Svensk historisk lagbok, Rättshistoriska källtexter, 2004

Faktaruta – tingen och lagen under 1600-talet

- Magnus Erikssons landslag från 1350-talet var grunden
- Kristofers landslag från 1442 var en omarbetning och gällde fram till 1734 års lag
- Kristofers landslag trycktes först 1608.
- Den mosaiska rätten infördes 1608 av Karl IX i Sverige parallellt med landslagen. Bibeln, Gamla testamentet, var lag tillsammans med landslagen
- Alla ting inleddes med en rättegångsgudstjänst i kyrkan, kallad tingspredikan. (I modern tid vid årets första ting, obligatoriskt ända fram till 1990.)
- 1614 fastställdes krav på domared och nämndemannaed.
- Svea Hovrätt skapades 1614, Göta hovrätt 1634
- Alla dödsdomar skulle prövas av hovrätten – som inte följde den mosaiska rätten. De flesta dödsstraffen omvandlades till böter.
- Edgårdsmän, 6 eller 12 personer beroende på brottets eller ärendets karaktär, kunde genom ed intyga att den anklagades version var riktig och därmed fria den brottsmisstänkte eller styrka ena partens version i tvist. Upphävdes 1695

Faktaruta – nämndemännens uppgifter

Rätten tillsammans:

Dömde i såväl brottmål som tvistemål

Beslutade om "fasta" på gårdar (lagfart)

Tog ut knektar till de stridande trupperna (före 1630)

Utsåg brofogdar (cirkulerade mellan byns män) att ansvar för bro och vägunderhåll

Regler för dammbyggnad som orsakat översvämning för andras gårdar

Utfärda intyg för gesäller och tjänstemän

Av rätten utsedda nämndmän (normalt två, ibland flera)

Försöka förlika vid tvister

Fungera som förhørsledare

Syna brottsplats – brottsplatsundersökning

Mordutredningar

Syna skada vid skogsbrand, våld på hus och hem, olovlig skogsavverkning etc.

Nämndeman enskilt

Ombud med fullmakt för icke närvarande vid tvist, gårdsförsäljningar mm

Hjälpte bybor med köpeavtal mm

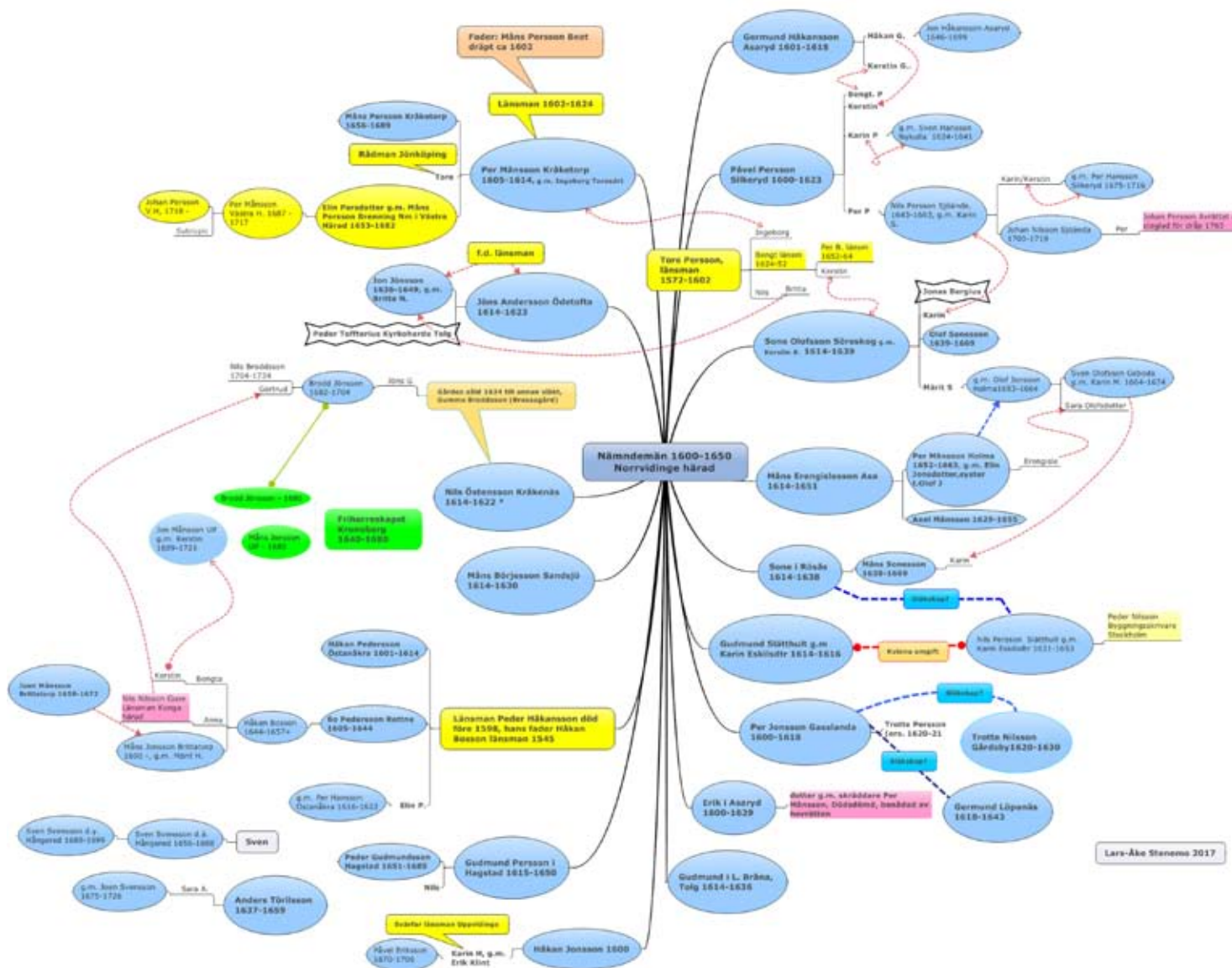

Foto av lagläsaren Lars-Åke Stenemo med lagboken i handen

Teckenförklaring till släktkartan

Många nämndemän hade många barn, många som överlevde. I figuren har dock endast de som själva blev nämndemän eller vars nära anhöriga fick detta uppdrag tagits med.

Bå oval = nämndeman i Norrvingen

Grön = annan rätt

Grön oval = nämndeman i Friherreskapet Kronoberg

Gul = länsmän

Violett = dödsdömd, avrättad eller benådad

(För att i figuren skilja svärson från dotterson anges gift med (g.m.) för svärson).

Dubbel pil mellan två personer = gift med

Kraft blå linje = annan relation, t.ex. omgift, syskon eller okänd

Obs! Figuren är tänkt för att ge en översikt och bör inte användas som källa!

För att göra figuren rättvisa krävs ett större tidningsformat än det **DIS-kutabelt** kan erbjuda. **MJL**

Flygfoton läggs upp hos ArkivDigital

ArkivDigital kommer under året att digitalisera och publicera flygfotografier från hela Sverige. Det rör sig om flera miljoner bilder som arkivföretaget köpt av Svenska Aero-Bilder AB, och som är tagna från 1950-talet och fram till i dag. Fotografierna föreställer alla möjliga typer av byggnader, från torp till bensinmackar och stora gårdar. Är du på jakt efter en särskild fastighet

som figurerat i din släktforskning finns det med andra ord en god chans att du kommer kunna komma åt en bild av den på ett smidigt sätt.

Förhoppningen är enligt Arkiv Digital's vd Mikael Karlsson att bilderna ska läggas upp med start i sommar.

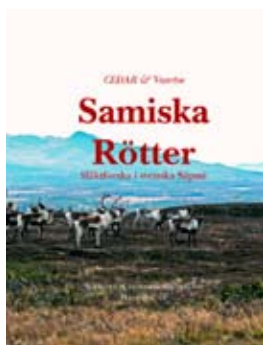
Oäkta barn

Landsarkivet i Lund och Skånes släktforskarförbund har startat ett projekt för att om möjligt pussla ihop föräldrar till barn födda utom äktenskapet. Projektgruppen består av Hans-Göran Nilsson (sammankallande), Berit Aronsson, Bengt Heide, Niklas Hertzman, Roger Lönnebjör, Ingrid Nilsson, Elisabeth Reutersvärd och Cecilia Sandbring. Födelse- eller dopböcker måste gås igenom i första hand, häradsrätternas handlingar, barnmorskejournaler och handlingar i domkapitlet m.m.

I dag är omkring 60 000 oäkta barn registrerade, men projektet behöver fler medhjälpare. Om Du har intresse att hjälpa till kontakta Berit Aronsson, berit@sgf.m.se.

Samiska rötter

Behövs det verkligen en särskild handbok för släktforskning med inriktning mot samer? Bedrivs inte släktforskning på samiska släkter på samma sätt som all annan släktforskning? Svaren på dessa frågor är både ja och nej. Visst går det att använda en allmänt hållen handbok i släktforskning även när man släktforskar på samiska släkter. Men för att förstå källorna i ett vidare sammanhang och ur ett samisk kultur, historia och samhälle. Därför har handboken Samiska rötter Släktforska i svenska Sápmi kommit till. Handboken är nummer 12 i Släktforskarförbundets handboksserie.

Namn åt de döda

I slutet av förra året lämnades besked om projektet Namn åt de döda. Utgivningen av Sveriges Dödbok 7 kommer att ske i två steg. I november 2017 ges en förhandsversion ut, som planeras kunna innehålla ca 2/3 av det nya materialet. Förutom uppgifter för perioden 1860–1900 för de församlingar som hunnit registreras klart kommer skivan också innehålla uppgifter om döda åren 2014–2016. Ambitionen är att också få med så mycket som möjligt av rättelser och kompletteringar till **Sveriges Dödbok 6**. I november 2018 kommer den slutliga versionen av **Sveriges Dödbok 7** omfattande kompletta uppgifter för perioden 1860–2017.

Med detta upplägg hoppas man kunna tillgodose såväl mångas önskan att redan 2017 få tillgång till nytt material och säkerställa kravet på god kvalitet. Förhandsversionen kommer att säljas till ett lägre pris än slutskivan.

Fårad mark

Fårad mark heter en handbok för tolkning av historiska kartor och landskap. För att kunna avläsa kulturspåren i ett landskap behövs det särskilda kunskaper. Nu finns det en metod som gör det möjligt att studera landskapet i sin helhet från vår tid och långt ner i de historiska skikten. Boken Fårad mark ger dig nycklarna till sådana studier. Det handlar om äldre tiders odlingsmödor, fornlämningar, vägdragningar och husbyggen.

Handboken är uppdelad i två avsnitt: Inledningen består av praktiska metodanvisningar, tolkningar av historiska lantmäterikartor och förslag på hur de olika kartorna kan användas för att förstå dagens landskap. Det andra avsnittet är en historisk överblick över bondens landskap, från bondestenåldern till dagens EU-stödda jordbruk; hur våra förfäder har använt sina landskap, vilka spår de lämnade efter sig och hur vi kan finna och tolka dessa spår.

Folkräkning 1930

Nu finns även personer födda 1916 sökbara i 1930 års folkräkning i den Digitala forskarsalen hos Riksarkivet. Alla personer som var skrivna i Sverige 1930 registreras, men enbart personer födda för mer än 100 år sedan är sökbara p.g.a. personuppgiftslagen. Databasen

Saxade tips & notiser

har också uppdaterats med 60 400 sökbara personer i 61 församlingar fördelade på 9 län; Östergötlands, Jönköpings, Kristianstads, Malmöhus, Göteborg- o Bohuslän, Älvsborgs, Värmlands, Västmanlands samt Västernorrlands län.

Släktforskarens lilla faktabok 2

I Släkthistoriskt Forum nr1#2017 får vi veta att snart finns Släktforskarens lilla faktabok 2 i Rötterbok-handeln. Den första faktaboken har blivit väldigt populär och fått fina omdömen, säger redaktören för den kommande faktaboken, Mikael Hoffsten, ansvarig för Rötterbokandeln.

Källor för klipp i detta nummer av DIS-kutabelt har i huvudsak Rötter, Arkiv Digital och Riksarkivet varit.

Skånes historia

I Populär Historia nr 2/2017 har professorn i Historia i Lund Dick Harrison recenserat Skånes historia av historikern Gunnar Wetterberg. Wetterberg planerar att ge ut verket i tre band. Nu har band 1 som omfattar från istid till medeltid, tiden 11500-1375, kommit ut.

Skåne är mer än någon annan del av Sverige ett kulturlandskap. Hit kom de första människorna, här byggdes det nuvarande Sveriges första domkyrka och här grundlades tidigt ett universitet. Närheten till kontinenten och positionen som gynnat sjöfarten har gjort att Skåne snabbt påverkats av strömningar ute i Europa, samtidigt som det strategiska läget även gjort området utsatt och omstritt. Gunnar Wetterberg har tagit sig an uppgiften att skriva Skånes historia, ända från den första bevarade bosättningen till idag.

Släktforskning Sydost

**i Folkets Park, Oskarshamn
Lördagen den 1 april 2017**

Föreningarna Blekinge Släktforskarförening, BLSE, Kalmar Läns Genealogiska Förening, KLGF, Kronobergs Genealogiska Förening, KGF och Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, PLF hälsar er välkomna till Folkets Park, Oskarshamn.

Vi planerar att visa databaser, material och försäljning av material under dagen från kl 10.00 fram till kl 16.00. Alla besökare går runt i lugn och ro och får information och förslag. **Fri entré för våra besökare!** I Folkets Park, finns möjlighet att besöka kaffeserveringen.

Hjärtligt välkomna till Folkets Park, Oskarshamn!

PLF, Oskarshamn

sydost@plfoskarshamn.se

Skånes Släktforskarförbund

Malmö Släktforskarförening

Försvenskningen av Skåne – Vad hände?

Malmö Stadsarkiv, Bergsgatan 20, Malmö
Lördagen den 1 april 10.00 – 13.30

Ett stort antal företag och släktforskarföreningar i Skåne finns på plats med information om sina socknar, böcker och CD-skivor samt tipsar dig i din släktforskning

Kl 10.30

De svenska soldaterna och deras familjer under det Stora Nordiska kriget 1700-1721

Astrid Wallin Heinsen

Kl 11.45

Tre kungar i 1600-talets Skåne - Christian IV, Karl X och Karl XI

Sven Rosborn

Fri entré

Parkering finns strax bakom Malmö Stadsarkiv. Övrig parkering sker på gatorna.

Skånes Släktforskarförbunds förbundsstämma hålls samma dag på samma ställe. Mellan kl. 13 och 13.45 sker registrering och hämtning av stämmohandlingar i salen där föredragen varit.

DIS Syd medverkar i detta arrangemang och finns på plats för att visa Disgen 2016 och Disbyt och är beredda på att besvara frågor om DIS övriga produkter.

Debatt

Slavkontrakt eller ej?

Det finns ett antal s.k. gratissajter där släktforskare kan ladda ner sin forskning och dela den med andra eller hitta matchningar mot andras forskning automatiskt. Hur många kontrollerar egentligen vilka avtal man godkänner och vad som gäller?

Här följer utdrag från det finstilta från MyHeritage; *Copyrights. Except with respect to the DNA Services, as detailed above, by posting content on the Website, you grant us a royalty-free, worldwide, perpetual and non-exclusive license to host, copy, post and distribute such content.*

Översättning: Förutom DNA services...genom att ladda upp innehåll ger du oss royaltyfri världsomspännande evig och icke-exklusiv rätt att förvara, kopiera, ladda upp och distribuera detta innehåll...

Visserligen ägs materialet av dig men MyHeritage har en evig rätt att använda ditt material på det sätt de vill. Om eller när du plockar bort ditt material från MyHeritage sida finns det kvar och kan användas av MyHeritage så länge och i vilken omfattning de önskar. Jag har själv för många år sedan plockat bort mitt släktträd från Ancestry, men uppgifterna finns kvar och jag kan inget göra åt detta (mer om det nedan).

Behörighet. Detta Avtal lyder uteslutande under den israeliska statens lag. Rättsprocesser i samband med verkställighet, fullgörande och/eller tillämpning av detta Avtal skall tas till domstol i Tel Aviv, Israel.

Avtalets villkor att tvist ska lösas vid domstol i Tel Aviv gäller inte för EU-medborgare. Enligt EU-fördraget är alla avtal som stipulerar annan jurisdiktion än medborgarens egen hemstat inte giltig. Om MyHeritage av någon anledning skulle få för sig att stämma dig måste de göra det i Sverige och du kan stämma MyHeritage vid domstol i Sverige.

När det gäller avtalet med Ancestry är deras rättigheter ännu mer långt gående än MyHeritates;

Med förbehåll för dessa Villkor och restriktioner för databehandling i **Webbplatsens sekretesspolicy** som kan ändras från tid till annan, ger du Ancestry och dess koncernföretag en icke-exklusiv, överförbar, underlicensierbar, världsomspännande, royaltyfri licens för den maximala tid som tillåts enligt tillämplig lag att vara värd, lagra, kopiera, publicera, distribuera, ge tillgång till och på annat sätt använda. Innehåll tillhandahållet av användare eller innehåll som laddas upp eller på annat sätt överförs av dig till Webbplatsen, inklusive, webbhotell och tillgång till tjänster för materialet som tillhör samma varumärke, och att använda uppgifterna i detta tillhandahållet av användare som sökresultat och att integrera dessa data i tjänster som Ancestry eller dess koncernföretag anser lämpliga på eller via något media eller medium och teknik eller enheter som finns nu eller som härnäst utvecklas eller upptäcks. Denna licens fortsätter även om du slutar att använda Webbplatserna eller Tjänsterna.

Detta är alltså anledningen till att mitt material finns kvar på Ancestrys web och de har rätt enligt avtalet att använda mitt material helt i eget tycke.

Det finns alltså all anledning att uppmana er att noga kontrollera vad det är som gäller.

Det är inte alltid att **gratis är gott!**

Christer Thörn

christer@thoern.se

Läs mer här: https://www.myheritage.se/FP/Company/popup.php?p=terms_conditions och <http://www.ancestry.se/cs/legal/termsandconditions#UserContent>

Macspalten

Med blicken framåt

Nu när vi har ett nytt år blickar vi framåt och väntar med spänning på den utlovade förstudien av Disgen på Apple OSX.

Förtydligande och korrigerering

I förra Macspalten i **DIS-kutabelt** nr 4, 2016, fanns några felaktigheter och en olyckligt formulerad text;

Säkerhetskopiering av Disgen på en Mac fungerar bra med hjälp av WineBottler (ett program som gör det möjligt att köra Windows-program direkt på Macen).

Det var läsare som tolkade det som att WineBottler fordras för att kunna säkerhetskopiera Disgen2016. Så är det inte. Det är inte med hjälp av WineBottler-programmet som man utför säkerhetskopieringen.

Utan WineBottler-programmet gör det möjligt att köra Disgen-program och andra Windows-program direkt på Macen. WineBottler har alltså inget med säkerhetskopieringen att göra.

Det stod också felaktigt dg8.2data i artikeln. Det skulle naturligtvis ha stått dg2016-data.

Samma metod att säkerhetskopiera Disgen 2016, kan naturligtvis även tillämpas när man använder emulator eller Crossover, med den skillnaden att dg2016-datamappen får letas upp på annan plats i datorn.

Jag hoppas på att ni har overseende med felaktigheterna.

Jag hade hoppats kunna fortsätta med Macspalten till 2019 och då fira spaltens 20-års jubileum. Men då får det minsann bli en rejäl skärpning och en mycket noggrannare framtida korrekturläsning.

Nu har vi börjat på 2017, så vi får se hur det går i fortsättningen.

WineBottler.app

Helge Olsson

Mac- och Renunionfadder
helge@dis-syd.se

Kullasläkten del 6

Vid Lucia kom **Kullasläkten del 6** från tryckeriet. I denna bok är det de för oss kända ättlingarna till Marna Nilsdotter, född omkring 1698 och Anders Nilsson Kullenberg född omkring 1705, som redovisas. Dessa var de sjätte och sjunde barnen till Nils Trulsson som var född omkring 1658, samma år som Skåne blev svenskt. Nils Trulsson var fyrvaktare på den dåtida fyren på Kullaberg från 1685 till 1722.

Du kan även kolla i vår databas <http://www.kullabygdens.se/kulladatabasen/>. Där finns alla för oss kända kullasläktättlingar med, som är födda före 1915.

Vill du veta mer om Kullasläkten så kan du titta på vår hemsida <http://www.kullabygdens.se/kullaslekten> eller kontakta oss på annat sätt.

Gunnar Persson

Kullabygdens Släktforskare
e-post: gunnar-p@tele2.se
<http://www.kullabygdens.se>
Facebook

ÅRSMÖTE DIS Syd

2017-04-02

Plats: Senioren Hässleholm

Tid: 13.00 -16.00

Föredragshållare: Henning Bender som berättar om Sydsvensk udvandring til og via Danmark

ESLÖV

Plats: Karidal, Föreningstorget med parkering nära polishuset

Tid: 13.00 -16.00

Obligatorisk anmälan

Kontaktperson: Kerstin Olsson

kerstin@dis-syd.se, 0733-32 46 48

Kostnad 40 kr inklusive kaffe, te och smörgås.

2017-03-25

DIS-träff

Tema: Anders Larsson om hur man släktforskar med bouppteckningar.

2017-04-01

DIS-träff

Tema: Anders Larsson om hur man släktforskar med domböcker.

2017-04-23

Disgen Kartutbildning

Obligatorisk anmälan

Kursledare Lena Ringbrant Ekelund. Anmälan till Lena, lena@dis-syd.se, 0435-71 10 60. Ta gärna med egen dator.

2017-05-06

DIS-träff

Tema: Patrik Hansson berättar vad som hänt och händer med Disgenprogrammet.

2017-05-27

DIS-träff

Tema: Patrik Hansson svarar på inskickade frågor. Frågorna skickas i god tid till kerstin@dis-syd.se.

RONNEBY

Plats: ABFs lokaler på Kungsgatan 2

Tid: 10.00 -14.00

Kontaktperson: Bo Lundgren

bo@dis-syd.se, 0457-244 13.

Ingen anmälan. Fika till självkostnadspris.

Vårens tema är hur du använder Disgen 2016 på bästa sätt.

2017-03-18

DIS-träff

2017-04-08

DIS-träff

SÖLVESBORG

Plats: Folkets Hus, Banks väg 6

Tid: 16.00 -19.00

Kontaktperson: Bo Lundgren

bo@dis-syd.se, 0457-244 13.

Ingen anmälan. Fika till självkostnadspris.

Vårens tema är hur du använder Disgen 2016 på bästa sätt.

2017-03-26

DIS-träff

2017-04-09

DIS-träff

Andra arrangemang och utbildningar

SLÄKTFORSKNINGENS DAG

2017-03-18

Plats: Olika orter i Bekinge, Halland och Skåne

Årets tema är Sjöfolk. Ta reda på vad din lokala släktforskarförening arrangerar.

SKÅNES SLÄKTFORSKARFÖRBUND FÖRBUNDSTÄMMA

2017-04-01

Plats: Malmö Stadsarkiv

Under dagen arrangeras utställningar, föredrag m.m. under dagen, se annons på sid 16.

Tid: 10-13.30

DISTANSUTBILDNINGAR I DISGEN 2016

Bengt Kjällerström har två interaktiva distanskurser där du arbetar vid din egen dator i din egen takt. Handledda kurser startar den 15 april.

Kom igång med Disgen 2016

I den här kursen får du lära dig att använda släktforskarprogrammet Disgen 2016 och att skriva ut en antavla med bilder.

Kursen finner du på u3m.se/KigDisgen2016.

Mer information Bengt Kjällerström bengt@kj2.se.

Gör en släktbok till dina barnbarn med Disgen 2016

Här får du lära dig att skapa både en modern släktbok på skärm och en traditionell släktbok på papper. Kursen finner du på <https://kurs.dis.se/bengt/bok.htm>.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:

DIS Syd
Porfyrvägen 20
224 78 Lund

B

Hjärtligt välkommen som medlem i DIS Syd

DIS Syd är en ideell förening som startade 1992. Föreningens ändmål är att främja kunskapen om, förståelsen för samt användningen av datorn som redskap i släktforskningen.

När du blivit medlem och har frågor så hjälper vi dig. Vi ställer upp med faddrar och kurser i ditt närområde. Vi hjälper dig att få ut mer av DIS produkter.

DIS Syd är den sydligaste regionföreningen i DIS, Föreningen för Datorhjälp I Släktforskningen. Vi samlar medlemmar från Skåne, Blekinge och södra Halland där fyra av fem DIS-medlemmar även är medlemmar i DIS Syd.

DIS Syd samarbetar med Skånes Genealogiska Förbund och de femton lokala släktforskarföreningar som f.n. finns i regionen och vi medverkar ofta i deras olika sammankomster.

Vi anordnar egna arrangemang av olika slag, t.ex utbildningar. Se vårt program på föregående sida. Vi har förstås en egen hemsida för att underlätta kontakt släktforskare emellan, www.dis-syd.se.

Föreningens medlemsblad, **DISkutabelt**, kommer ut fyra gånger per år med användarerfarenheter, tips, programnyheter och föreningsnytt.

Medlemsavgiften i DIS Syd är 50 kr om året, 25 kr för familjemedlemmar. Det förutsätter medlemskap i DIS som kostar 180 kr om året, 90 kr för familjemedlemmar.

Kom med du också och se vad vi har att erbjuda!

Styrelse

Jan Nilsson	Lagerlöfs väg 14	245 32	Staffanstorp	046-255788	jan@dis-syd.se	Ordförande
Marie Munke	Smålandsvägen 38	286 35	Örkelljunga	070-3442112	marie@dis-syd.se	Kassör
Anders I Andersson	Svarvaregatan 6	216 18	Limhamn	0706-849685	webmaster@dis-syd.se	Sekreterare, webmaster
Anders Lindberg	Luzernvägen 1 D	227 38	Lund	0708-397908	anders.lindberg@dis-syd.se	Ledamot, utbildningsansvarig
Bo Lundgren	Avenboksvägen 3	372 52	Kallinge	0735-28 88 25	bo@dis-syd.se	Ledamot
Kerstin Olsson	Östra Strövägen 2602	241 91	Eslöv	0733-324648	kerstin@dis-syd.se	Ledamot
Staffan Knös	Gångbrogatan 2	372 37	Ronneby	070-5951338	staffan@dis-syd.se	Ledamot

Faddrar

Anders Larsson	Mellang 3 A lgh 1103	233 32	Svedala		anders@dis-syd.se	Disgen
Arne Sörlöv	Norra Alnaryd 216	370 33	Tving	0721-505333	arne.s@dis-syd.se	Disgen
Bengt Kjellerström	Östra Vallgatan 41	223 61	Lund	070-2703944	bengt@dis-syd.se	Disgen
Benny Olson	Göingegatan 26	291 38	Kristianstad	044-3311103	benny@dis-syd.se	Disgen
Bo Lundgren	Avenboksvägen 3	372 52	Kallinge	0457-24413	bo@dis-syd.se	Disgen
Carl Strandberg	Limhamnsvägen 18 A	217 59	Malmö	040-232373	carl@dis-syd.se	Disgen
Staffan Knös	Gångbrogatan 2	372 37	Ronneby	070-5951338	staffan@dis-syd.se	Disgen
Torgny Larsson	Östra Hyllievägen 17	216 21	Malmö	040-510766	torgny@dis-syd.se	Disgen
Lotta Sörensen	Nexövägen 27 C	294 35	Sölvesborg	0704-407436	lotta@dis-syd.se	Min Släkt
Helge Olsson	Västergatan 28	231 70	Anderslöv	0410-20002	helge@dis-syd.se	Apple/Mac
Thomas Björk	Jeppas gränd 1	243 30	Höör	077-3788685	thomas@dis-syd.se	Linux, Gramps
Lena Ringbrant						
Ekelund	Kamrersgatan 17	264 31	Klippan	0435-711060	lena@dis-syd.se	Karthantering Disgen

Övriga funktionärer

Christer Thörn	Perstorp 405	284 92	Perstorp	0709-967687	disbyt@dis-syd.se	Disbytombud, valberedn. ordf.
Kent Hektor	Götgången 18	271 44	Ystad	0411-73205	kent@dis-syd.se	Disbytombud
Ragnar Dyrlund-Kristiansen	Ruriks väg 4	237 31	Bjerred	0706-800992	ragnar@dis-syd.se	Disbytombud
Mats J Larsson	Lekholms väg 35	291 46	Kristianstad	044-126391	mats@dis-syd.se	Redaktör DISkutabelt

VAR MED I DIS SYD

VAR MED OCH PÅVERKA UTVECKLINGEN

VAR MED OCH HJÄLP DINA SLÄKTFORSKARKAMRATER DÄR DU KAN

